

כא) הכצעקתה, „צעקת ריבה אחת, שהרגוה במיתה משונה על שנתנה מזון לעניי” – על כן נשרפו הערים ונשחתו כליל, משא”כ אדמה וצבויים שעיקר חטאם הי’ בין אדם למקום – נענשו רק בהפיכה.

אוצר החכמה (חלק לה, שיחה ב)

כאופן של היפך ישובו של עולם, שהיא מנגדת לעצם הבריאה.

וכך בנדו”ד, דהיות שבסדום ועמורה הי’ רע כפול, גם רע לבריות, ואדרבה זה הי’ עיקר רשעם ש”יד עני ואביון לא החזיקה” (יחזקאל טז, מט), ובאופן אכזרי ביותר כפרש”י עה”פ (יח,

אוצר החכמה

ויקרא שם בשם הי א-5 עולם (כא, לג)

להם ע”פ שכל בראיות ברורות וביאורים ארוכים שיש אלקה אחד שלו ראוי לעבוד, וכמובן מדברי הרמב”ם (הל’ ע”ז פ”א) ש”הי’ מודיע לכאו”א כפי דעתו עד שיחזירו לדרך האמת”, ע”ש היטב. וכשלא נתקבלו הדברים הבין שיש כאן דבר אחר המעכב. דהנה מבואר בספרים דלפעמים מחמת עוצם החומר הגס של הגוף והיצר הרע מתטמטם המוח והלב ואין דברי שכל, ובפרט שכליים עמוקים ורוחניים, נתפסים במוחו, והעצה היעוצה אז היא לבטש את האדם ולשבור את רוחו שבזה נשברה גסות רוחו וחומריותו (עיין היטב תניא פרק כט). וכך בעניננו, שהלחץ והמיצר שנגרם להם ע”י שאברהם אבינו תבע מהם ממון רב שבר את גסותם וחומריותם ואזל לי’ טמטום המוח, ושוב נתקבלו במוחם ההסברים של אברהם אבינו עד שהודו וברכו להקב”ה.

(חלק טו, שיחה ג)

הנה בגמ’ (סוטה י, א”ב. הובא בפרש”י) דרשו אל תקרי ויקרא אלא ויקריא מלמד שהקריא אברהם אבינו לשמו של הקב”ה בפה כל עובר ושב. כיצד, לאחר שאכלו ושתו עמדו לברכו א”ל וכי משלי אכלתם משל אלקי עולם אכלתם הודו ושבתו וברכו למי שאמר והי’ העולם. אולם בבראשית רבה (פמ”ט) איתא דאלו שלא רצו לברך את הקב”ה תבע מהם אברהם אבינו כסף הרבה עבור האוכל, וכשראו עצמם במיצר גדול הסכימו ואמרו „ברוך א-ל עולם שאכלנו משלו”.

ולכאו’ תמוה מה הרוויח אברהם בכפי’ זו, ואיזה פרסום שם השם יש במעשה זה, אם כל ברכתם היתה רק להיפטר מתשלום, ובלשונם יכזבו לו.

והנראה לבאר כוונת אברהם, דהנה זה פשוט שאברהם לא אמר את דבריו לאורחיו בדרך גזירה, אלא הסביר

